

[RELACJA] Bp prof. Jacek Grzybowski: „Jana Pawła II troska o kształt kultury”

W środę 22 października w auli Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza z Akwinu w Rzymie odbył się wykład „Jana Pawła II troska o kształt kultury”, poprowadzony przez bp. prof. Jacka Grzybowskiego. Był to pierwszy w roku akademickim 2025-2026 wykład z cyklu JP2 Lecture // Wykłady Janopawłowe.

Wykład biskupa profesora został poprzedzony wstępem o. Cezarego Binkiewicza OP, dyrektora Instytutu Kultury św. Jana Pawła II, oraz dr. Dariusza Karłowicza, pomysłodawcy projektu.

Bp prof. rozpoczął swoje wystąpienie od przedstawienia historii myślenia o pojęciu kultury od czasów antycznych po współczesność. „Kultura jest niezwykle trudna do zdefiniowana. Nie dlatego, żeby potrzebowała zawilej definicji, ale dlatego, że jest dostrzegana i rozważana w bardzo różnych kontekstach. Mimo to, wszystkie historyczne i współczesne definicje są dziś bardzo dalekie od tego, co faktycznie mamy na myśli, gdy mówimy o kulturze. Przez wieki postrzegana jako źródło mądrości i powołanie człowieka, teraz stała się w naszych oczach towarem, podlegającym sprzedaży i oderwanym od moralności. Widzimy w niej raczej ogólnoświatowy zbiór idei, spomiędzy których możemy dowolnie wybierać nasze tożsamości, niż fundament integralnej pełni jednostek” – podsumował pierwszą część swojego wykładu.

Następnie bp prof. Grzybowski przybliżył słuchaczom refleksje papieża Jana Pawła II na temat nierozzerwalności kultury i człowieczeństwa.

„Jak pisał św. Tomasz z Akwinu, posiadanie kultury jest cechą wyłącznie ludzką. Właśnie dzięki kulturze, człowiek żyje naprawdę ludzkim życiem i to właśnie kultura odróżnia go od reszty Stworzenia” – zacytował wystąpienie papieża w siedzibie UNESCO w 1980 roku.

„Jan Paweł II był świadkiem stopniowego wypierania kultury wysokiej przez kulturę popularną i ich oddalania się od wartości i religii. (...) Żadna kultura nie pojawiła się i nie rozwinęła w oderwaniu od religii. Ta relacja religii i kultury nigdy nie zostanie przez nas w pełni zrozumiana, ponieważ znajduje się u źródła naszych przekonań, zamierzeń i wyborów – jest podwaliną ideowej rzeczywistości w której się poruszamy. Dlatego też Jan Paweł II wierzył, że zadaniem kultury jest wyjaśnianie i podtrzymywanie samej istoty człowieka”.

Przeczytaj również: George Weigel: Jan Paweł II, prymat kultury a współczesne wojny kulturowe

Idąc za myślą papieża, który często mówił o Polakach, jako o narodzie, który przetrwanie zawdzięcza utrzymaniu kulturowej tożsamości, bp prof. poruszył temat znaczenia kultury dla państw i społeczeństw. Podkreślił, że kultura, będąca zbiorem naszych przekonań na temat nas samych, naszych dążeń i wartości, jest obecna nie tylko w wielkich, dziejowych wyborach, ale też w codziennych rozmowach, codziennej rutynie i w moralnym życiu wspólnoty.

Następnie opowiedział o znaczeniu edukacji i wychowywania w kulturze dla trwania społeczeństw. „Współcześnie, gdy mówimy o indywidualnym i społecznym życiu, nie można nie zwrócić uwagi na to, że gdy kultura ustępuje miejsca cywilizacji i technologii, społeczeństwa

zaczynają chylić się ku upadkowi. Ale to nie technologia, nie cywilizacja, nie polityka, tylko właśnie kultura zadecyduje o tym, w jakiej społeczności będziemy się poruszać. Skoro więc kultura rzeczywiście jest świadomością cywilizacji, to bez kultury nie tylko nie będziemy w stanie zrozumieć kim jesteśmy, ale też nie zrozumiemy dokąd zmierzamy i nie przygotujemy się na grożące nam niebezpieczeństwa” – zakończył swoje wystąpienie bp prof. Jacek Grzybowski .

Bp prof. Jacek Grzybowski jest biskupem pomocniczym diecezji warszawsko-praskiej, wykładowcą akademickim na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, autorem licznych publikacji naukowych z zakresu historii filozofii, filozofii politycznej i filozofii kultury. W swojej działalności dydaktycznej oraz w pracach – zarówno naukowych, jak i popularnonaukowych, a także w wykładach publicznych – zajmuje się filozoficznymi inspiracjami i źródłami współczesnych zagadnień kulturowych i cywilizacyjnych.

Otwarte wykłady Janopawłowe wygłaszane przez uczonych z całego świata są organizowane przez Instytut Kultury św. Jana Pawła II na Wydziale Filozofii Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza z Akwinu – Angelicum w Rzymie, rzymskiej *Alma Mater* Karola Wojtyły.

Instytut Kultury św. Jana Pawła II jest interdyscyplinarną instytucją naukowo-dydaktyczną powołaną na Wydziale Filozofii Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza z Akwinu (Angelicum) w Rzymie w stulecie urodzin Jana Pawła II 18 maja 2020 r. Misją Instytutu jest refleksja nad najważniejszymi problemami współczesnego Kościoła i świata inspirowana życiem i myślą św. Jana Pawła II. Celem Instytutu jest więc nie tylko badanie dorobku Wielkiego Papieża, ale również myślenie wraz z nim o najważniejszych sprawach kultury duchowej, a więc np. solidarności, miłosierdziu, sztuce chrześcijańskiej, miejscu Kościoła we współczesnym świecie czy kryzysie duchowym Europy.

Instytut jest współprowadzony przez Fundację Świętego Mikołaja (wydawcę Teologii Politycznej) i w całości finansowany przez prywatnych darczyńców z Polski.

Zapraszamy serdecznie do ich grona! >>

<https://teologiapolityczna.pl/jp2>

fot. Stefano Dal Pozzolo